

Republika Srbija
MINISTARSTVO PROSVJETE,
ZNANOSTI I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA
Datum: 23. 3. 2020. godine
Beograd
Nemanjina 22-26

PREDŠKOLSKA USTANOVA
- ravnatelju -

PREDMET: Odgovor sustava predškolskog odgoja i obrazovanja u vrijeme trajanja epidemije KOVID-19

Poštovani/a,

U kontekstu aktualnog izvanrednog stanja i kontinuiranih napora Vlade Republike Srbije da se koordiniranom provedbom sveobuhvatnih preventivnih mjera što je moguće više spriječi daljnje širenje virusa COVID-19, u situaciji prekida redovitog rada predškolskih ustanova, Ministarstvo prosvjete, znanosti i tehnološkog razvoja (u suradnji s partnerskim institucijama, organizacijama i strukovnim udrugama), polazeći od mjera i odluka Vlade Republike Srbije, dopisa Ministra prosvjete, znanosti i tehnološkog razvoja klasa: 610-00-0286/2020-07, od 18. 3. 2020. godine i redovito prateći aktualne informacije, razmotrilo je korake i aktivnosti koje je potrebno poduzeti na razini predškolske ustanove i sustava predškolskog odgoja i obrazovanja u cjelini **u cilju osiguravanja odgovornog, kompetentnog i pravodobnog odgovora na kompleksne izazove s kojima se u ovom trenutku suočava obrazovni sustav i naše društvo u cijelosti.**

Kako bi se osigurala mobilizacija i konstruktivno angažiranje svih raspoloživih resursa u sustavu predškolskog odgoja i obrazovanja i pružila potpora profesionalnom povezivanju i osnaživanju pojedinaca, ustanova i sustava, naši zajednički prioriteti u narednom razdoblju odnose se na sljedeće grupe aktivnosti:

- 1. aktivnosti u vezi s očuvanjem zdravlja i sigurnosti ljudi;**
- 2. aktivnosti potpore obiteljima s djecom predškolskog uzrasta** kako da osiguraju uvjete za normalno funkcioniranje, učenje i razvoj djece u situaciji izvanrednog stanja i kućne izolacije;
- 3. aktivnosti potpore profesionalnom povezivanju, umrežavanju i razmjeni iskustava praktičara** u funkciji istraživanja, zajedničkog učenja i unapređivanja kompetencija.

Ad. 1. Aktivnosti u vezi s očuvanjem zdravlja i sigurnosti ljudi predstavljaju glavni prioritet, a njihovu provedbu od strane javnih službi potrebno je planirati i ostvarivati sukladno

mjerama i odlukama Vlade Republike Srbije, instrukcijama, zahtjevima i uputama nadležnih tijela i službi koje se prate na dnevnoj razini.

Prioritet je ostvarivati stalnu komunikaciju s jedinicom lokalne samouprave i kriznim stožerima formiranim na lokalnoj razini – pratiti instrukcije i, po potrebi, raspoložive ljudske resurse staviti na raspolaganje u cilju provedbe aktivnosti zaštite života, zdravlja i sigurnosti stanovništva u situaciji izvanrednog stanja.

Budući da prekid redovitog rada predškolskih ustanova ne znači prestanak aktivnosti usmjerenih na potporu dobrobiti, učenju i razvoju djece predškolskog uzrasta, Plan prioriteta Ministarstva prosvjete, znanosti i tehnološkog razvoja sadrži različite aktivnosti koje, vodeći računa o dnevnom i tjednom opterećenju zaposlenika u okviru četrdesetosatnog radnog tjedna, operativno razrađuje svaka predškolska ustanova.

Ad. 2. Aktivnosti potpore obiteljima s djecom predškolskog uzrasta da u uvjetima izvanrednog stanja i kućne izolacije (što su trenutno realno postojeće okolnosti), osiguraju povoljnu psihološku klimu i podupiruće, prisne odnose, organiziraju poticajnu sredinu i uvjete za dobrobit djece i učenje kroz zajedničku igru djece i roditelja;

Ciljevi:

1. Potpora dobrobiti djece i njihovih obitelji.
2. Potpora obiteljima da osiguraju uvjete za kontinuirano učenje kroz igru.

Obitelj je primarni i najvažniji odgojitelj djece i predstavlja prvi kontekst u kojem se odvija dječje učenje i razvoj, a uloga sustava institucionalnog predškolskog odgoja i obrazovanja (i u trenutnim okolnostima prestanka redovitog rada vrtića) je da podrži obitelji u ostvarivanju njihove odgojne funkcije, da s njima gradi otvorenu komunikaciju i dijalog i ponudi im informacije, savjetodavnu pomoć, ideje i prijedloge za uzajamno povezivanje, zajedničko sudjelovanje djece i odraslih u različitim životno-praktičnim aktivnostima i igri.

Na razini predškolske ustanove, vrtića i odgojne skupine to podrazumijeva set aktivnosti:

Ravnatelj:

Kratkoročno (do prvog travnja):

- Sa stručnim tijelima ustanove izrađuje operativni plan rada ustanove za organizaciju aktivnosti potpore obiteljima, provedbu i praćenje zajedničkih aktivnosti djece, roditelja i odgojitelja i izgradnju zajednice u uvjetima izvanrednog stanja;
- Definira kanale komunikacije, informiranja i izvještavanja kako unutar ustanove, tako i s roditeljima (koji su najdostupniji roditeljima i odgojiteljima);
- Objedinjuje podatke o zaposlenicima (med. sestre, odgojitelji, stručni suradnici i suradnici), koji sadrže i e-mail adresu zaposlenika, radi ostvarivanja neophodne komunikacije sa zaposlenicima u situaciji obavljanja radnih zadataka u prostorijama ustanove ili od kuće, u vrijeme izvanrednog stanja;
- U slučaju da internet nije dostupan svim roditeljima (posebno u manjim mjestima i seoskim sredinama) obveza ravnatelja i odgojitelja je objava informacija na mjestu koje je

izravno dostupno korisnicima (na vanjskim oglasnim pločama vrtića, ili na objektima u lokalnoj zajednici).

Dugoročno (nakon prvog travnja):

- Organizira redovito i pravodobno informiranje zaposlenika i obitelji o svim važnim aspektima rada ustanove u kriznoj situaciji;
- Organizira i prati aktivnosti zaposlenika u ostvarivanju posebnih oblika odgojno-obrazovnog rada u uvjetima socijalne izolacije, sukladno operativnom planu;
- Ostvaruje suradnju s lokalnim medijima u cilju povećanja dostupnosti informacija za što veći broj djece i obitelji - s informacijama i idejama za kvalitetno stvaranje prilika za zajedničko druženje, igru i aktivnosti djece i roditelja u kućnim uvjetima.

Stručni suradnici:

Kratkoročno (do prvog travnja):

- Sudjeluju u izradi operativnog plana i definiranju strategija, kao i kanala komunikacije, informiranja i izvještavanja unutar ustanove, kao i s obiteljima;
- Pripremaju i odgojiteljima dostavljaju smjernice o komunikaciji s djecom i obiteljima u novonastaloj situaciji.

Dugoročno (nakon prvog travnja):

- Organiziraju formiranje zajednice profesionalne potpore i učenja među odgojiteljima, kao i s obiteljima;
- Organiziraju *on-line* potporu obiteljima: savjetovalište za roditelje, pripremaju i distribuiraju materijale odgojiteljima i roditeljima: korisne informacije o kulturnim programima za djecu na različitim medijima, o načinima organiziranja vremena, načinu razgovora s djecom o korona virusu i odgovarajućim resursima - (npr. slikovnica o koroni na srpskom i na drugim jezicima);
- Organiziraju, prate razmjenu i vrše odabir (unutar ustanove) prijedloga zajedničkog sudjelovanja djece i odraslih u različitim životno-praktičnim aktivnostima i igri;
- Koordiniraju i prate aktivnosti odgojitelja, prikupljaju i analiziraju izvješća odgojitelja o tome što su ponudili obiteljima, kakav je stupanj njihove uključenosti, kako se ostvaruje razmjena s obiteljima, koji su prijedlozi i pitanja roditelja i slično; Pripremaju i odgojiteljima distribuiraju stručnu literaturu i smjernice u vezi s ostvarivanjem komunikacije s obitelji i zajedničkim aktivnostima u postojećim uvjetima;
- Pripremaju jednostavne formate za evaluaciju i izvještavanje odgojitelja o poduzetim aktivnostima (koje su to predložene aktivnosti/sadržaji; reakcije roditelja; reakcije djece);
- Razmjenjuju materijale i ideje sa stručnim suradnicima drugih ustanova (vodoravna razmjena), kako bi najkvalitetnije materijale učinili dostupnim odgojiteljima i roditeljima.

Odgojitelji:

Kratkoročno (do prvog travnja):

- Formiraju *on-line* zajednicu potpore i razmjene s obiteljima iz svoje odgojne skupine za smisleno organiziranje vremena i aktivnosti u uvjetima izolacije roditeljima s djecom (npr. *Viber*, *Facebook* i sl. grupe), dogovarajući s roditeljima njima najpristupačniji kanal komunikacije;
- Na dnevnoj razini pripremaju prijedloge zajedničkih aktivnosti roditelja s djecom u kućnim uvjetima i šalju ih obiteljima dogovorenim načinom komunikacije;

Dugoročno (nakon prvog travnja):

- Pripremaju/prave izbor materijala za slanje roditeljima /djeci;
- U okviru svoje mini zajednice učenja (sa sobnom kolegicom i odgojiteljima iz vrtića i stručnim suradnicima) razmjenjuju, analiziraju i unapređuju prijedloge prije upućivanja ka obitelji;
- Na dnevnoj razini šalju materijale obiteljima preko dostupnih kanala komunikacije;
- Potiču povezivanje i razmjenu iskustava djece i njihovih obitelji na razini svake odgojne skupine poštujući načelo dobrovoljnosti u pogledu sudjelovanja obitelji (npr. unutar *Viber* grupe roditelji i djeca postavljaju/razmjenjuju snimke i fotografije sudjelovanja u različitim igrama i aktivnostima, produkte aktivnosti, daju prijedloge igara i priča za djecu, informacije o kulturnim sadržajima na medijima namijenjenih djeci, informacije i ideje o korištenju različitih digitalnih platformi za povezivanje i komunikaciju (uzajamno, s članovima šire obitelji i prijateljima);
- Informiraju roditelje o kanalima, platformama, poveznicama i terminima koji su na nacionalnoj razini dostupni roditeljima - prijedlozi ideja za zajedničko učenje kroz igru;
- Na tjednoj razini dostavljaju izvješće o realiziranim aktivnostima, kao i evidenciju o broju djece/obitelji koje su obuhvaćene aktivnostima – rukovoditelju objekta, koji objedinjena tjedna izvješća dostavlja stručnim suradnicima, odnosno ravnatelju;

Ad. 3. Aktivnosti potpore profesionalnom povezivanju, umrežavanju i razmjeni iskustava praktičara u funkciji istraživanja, zajedničkog učenja i unapređivanja kompetencija.

Ciljevi:

1. Izgradnja zajednice učenja praktičara – kroz povezivanje pojedinaca i ustanova razmjenom iskustava i zajedničkim istraživanjem;
2. Razvijanje kompetencija praktičara za:
 - osnaživanje obitelji kao primarnog odgojitelja djece i pružanje psihološke potpore djeci i obiteljima u krizi;
 - pružanje potpore dobrobiti djece i obitelji u uvjetima izvanrednog stanja – realno postojećeg stanja;
3. Razvijanje digitalnih kompetencija odgojitelja u funkciji kvalitetne i kontinuirane komunikacije s obiteljima, i u funkciji ostvarivanja kontinuiranog profesionalnog razvoja uz korištenje digitalnih tehnologija;
4. Potpora jačanju kompetencija odgojitelja i stručnih suradnika za razvijanje suvremenih pedagoških pristupa u radu s djecom (a u susret obukama za primjenu novih Osnova programa predškolskog odgoja i obrazovanja);

Na razini predškolske ustanove, vrtića i odgojne skupine to podrazumijeva set aktivnosti:

Ravnatelj:

Kratkoročno (do prvog travnja):

- Mobilizira tim za stručno usavršavanje na razini ustanove. S timom izrađuje operativni plan koji će omogućiti da se korištenjem dostupnih kanala komunikacije gradi zajednica potpore i učenja u funkciji ostvarivanja postavljenih ciljeva;
- Formira zajednice učenja različitih formi (na razini odgojne skupine, razini vrtića i razini ustanove);
- Definira kanale komunikacije i informiranja o oblicima i mogućnostima stručnog usavršavanja u vrijeme izvanrednog stanja, kao i izvještavanja o njegovoj realizaciji;
- Organizira obuke internog stručnog usavršavanja na temu digitalizacije za sve praktičare.

Dugoročno (nakon prvog travnja):

- Organizira i prati interno i eksterno stručno usavršavanje zaposlenika;
- Ostvaruje suradnju s ravnateljima drugih PU, nadležnom školskom upravom, strukovnim udrugama, Zavodom za unapređivanje obrazovanja i odgoja;

Stručni suradnici:

Kratkoročno (do prvog travnja):

- Sudjeluju u izradi operativnog plana, definiranju kanala komunikacije i različitih oblika učenja kroz vodoravne razmjene praktičara unutar ustanove;
- Pripremaju i odgojiteljima dostavljaju materijale, smjernice/podsjetnike o komunikaciji s djecom i obiteljima u novonastaloj situaciji oslanjajući se na snage obitelji, kao i prilike da se u kriznoj situaciji obitelj osnaži strategijama zajedničke igre, građenja odnosa povjerenja između djece i roditelja/članova obitelji, uzajamne emocionalne potpore i sudjelovanja u dnevnim rutinama, obvezama, autentičnim događajima, kao situacijama učenja.
- Sudjeluju u organiziranju obuka i aktivnosti koje kroz vodoravnu razmjenu doprinose razvoju različitih kompetencija, a posebno digitalnih kompetencija odgojitelja (korištenje interneta, e-maila, kao i programa *Word*, *Excel*, *Power Point*, programi za obradu foto i video materijala, aplikacije za timsko povezivanje i timski rad – zajedničke sastanke i razmjene) a sukladno raspoloživim *on-line* resursima i informacijama koje dobiju od nadležnih institucija (MPNTR, ZUOV).

Dugoročno (nakon prvog travnja):

- Organiziraju i sudjeluju u formiranju zajednice učenja među praktičarima;
- Pripremaju i odgojiteljima distribuiraju stručnu literaturu i smjernice u vezi s planiranjem odgojno-obrazovnog rada u novonastalim uvjetima;
- Pripremaju planove stručnog usavršavanja sukladno postavljenim ciljevima, vodeći računa o radnom opterećenju u okviru 40-satnog radnog tjedna;
- U suradnji s rukovoditeljem objekta, pripremaju formate/obrasce za praćenje uključenosti i aktivnosti praktičara u okviru organiziranih oblika stručnog usavršavanja;

- Potiču refleksivnu praksu u različitim zajednicama učenja tijekom sudjelovanja u različitim oblicima stručnog usavršavanja;
- Organiziraju obuke kojima se unapređuju digitalne kompetencije zaposlenika (prije obuke provjeriti kompetencije zaposlenika s dva do tri jednostavna zadatka);
- Koordiniraju i prate aktivnosti odgojitelja; prikupljaju i analiziraju izvješća odgojitelja o realiziranim aktivnostima s djecom i obiteljima;
- Informiraju i uključuju praktičare u oblike stručnog usavršavanja koja se planiraju na nacionalnoj razini, a koja se odnose na razvoj kompetencija koje pripremaju praktičare za nov programski koncept;
- Na razini ustanove prikupljaju produkte praktičara u vezi s proučavanjem/praćenjem ponuđenih stručnih materijala (priručnika, vodiča, stručne literature i drugih stručnih materijala), organiziraju i moderiraju zajedničku refleksiju određenog materijala;

Odgojitelji:

Kratkoročno (do prvog travnja):

- Formiraju *on-line* zajednicu učenja odgojitelja različitog obuhvata, npr. iz svoje odgojne skupine, vrtića i ustanove (*Viber* grupe...);
- Proučavaju i raspravljaju s kolegama literaturu u vezi s osnaživanjem obitelji, pružanjem potpore obitelji da podrže dobrobit djece kroz organizaciju zajedničke igre, istraživanja i učenja, kao i korištenjem raspoložive digitalne tehnologije u komunikaciji s roditeljima;

Dugoročno (nakon prvog travnja)

- U okviru svoje mini zajednice učenja (sa sobnom kolegicom i odgojiteljima iz vrtića) uključuju se u različite oblike internog i eksternog stručnog usavršavanja elektroničkim putem; Vrše analizu i vrednovanje dostupnog materijala;
- Sukladno rezultatima samovrednovanja svojih profesionalnih kompetencija prave osobni plan stručnog usavršavanja za naredno razdoblje, a u odnosu na dostupne resurse;
- Vode evidenciju o svom stručnom usavršavanju, koja podrazumijeva i refleksiju na materijal koji je proučavan; Pripremaju izvješća o realiziranim aktivnostima stručnog usavršavanja i elektroničkim putem ih dostavljaju na dogovorenoj razini ravnatelju i stručnom suradniku.

Ravnatelje predškolskih ustanova upućujemo na komunikaciju s nadležnim školskim upravama, kao i jedinicama lokalne samouprave u vezi sa svim pitanjima koja se odnose na komunikaciju, obavještanje, planiranje i ostvarivanje rada predškolske ustanove u vrijeme trajanja izvanrednog stanja i epidemije COVID-19.

Napominjemo da su ravnatelji dužni osigurati redovito praćenje elektroničke pošte, kao i redovito ostvarivati suradnju s kriznim stožerima na razini lokalne samouprave.

Očekujemo da će predškolske ustanove odgovorno pristupiti planiranju aktivnosti u vezi s definiranim prioritetnim područjima djelovanja sustava predškolskog odgoja i obrazovanja u novonastaloj situaciji.

S poštovanjem,

MINISTAR
Mladen Šarčević